

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 2/2023 13.1.2023

Jordfästning och begravning utan onödigt dröjsmål

Kring årsskiftet orsakade de många helgdagarna en överbelastning i fråga om begravningar. Trots anhopningen måste de sörjande anhöriga betjänas på bästa möjliga sätt. Till en värdig hantering av den avlidna hör att begravningen förrättas utan onödigt dröjsmål. För att fullgöra det här kan det krävas att församlingarna utvärderar och ändrar sina tillvägagångssätt i anslutning till jordfästning och begravning.

I begravningsarrangemangen strävar man efter att betjäna de anhöriga på bästa möjliga sätt. Med tanke på sorgebearbetningen är det bra om tiden mellan dödsfallet och begravningen är kort. Planeringen och den praktiska skötseln av begravningsarrangemangen bidrar till att främja sorgprocessen. De många diskussioner som förs med olika aktörer i samband med ordnandet av en begravning hjälper de anhöriga i sorgen och bearbetningen det inträffade dödsfallet. De anhöriga börjar ofta planera begravningen genast efter dödsfallet. De är ofta i kontakt med begravningsbyrån eller församlingen redan samma dag som den närstående har dött. Församlingen ska genom sitt agerande stödja de anhöriga och med beaktande av deras behov sträva efter att utan dröjsmål ordna jordfästningen av den avlidna.

Enligt begravningslagen (457/2003) ska stoftet efter en avliden gravsättas eller kremeras utan onödigt dröjsmål. I lagen föreskrivs inte närmare hur lång tid som är godtagbar mellan dödsfallet och begravningen eller kremeringen. Det enda godtagbara skäl till ett dröjsmål som nämns i regeringens proposition till begravningslag (RP 204/2002 rd) är utredning av dödsorsak, huvudregeln är att man ska undvika onödigt dröjsmål med de praktiska arrangemang som hänför sig till en begravning.

I Sverige ska kroppen efter den avlidna enligt lag kremeras eller begravas så snart som möjligt och senast inom en månad efter dödsfallet. I Norge måste begravning eller kremering ske inom tio arbetsdagar. I Danmark är tidsfristen åtta dagar, av särskilda skäl kan den förlängas till två veckor. I många kulturer sker begravningen inom tre dagar från dödsfallet och begravningar prioriteras före de anhörigas alla övriga åtaganden.

Statistiken visar att tiden mellan dödsfallet och begravning eller kremering i Finland ofta är över fyra veckor. Det finns flera olika orsaker till fördröjningen, såsom att lördag är en populär dag för jordfästningar, att dödsfallen anhopas kring vissa tidpunkter, såsom vid årsskiftet, eller att begravningstillståndet dröjer. Att hitta en tid som passar för den avlidnas anhöriga kan också vara besvärligt. Det är inte alltid möjligt att förverkliga alla församlingsmedlemmars önskemål vad beträffar t.ex. lokalbokningar eller präster. Den målsatta tiden för gravsättning och begravning kan anses vara två till tre veckor från dödsfallet eller en till två veckor från att man fått begravningstillstånd.

Samtidigt måste man reservera tillräckligt med tid för förrättandet av en jordfästning. Att jordfästningarna koncentreras till de populära lördagarna leder till överbelastning och till att förrättningarna måste utföras i rask takt, varvid en känsla av brådska är oundviklig. Genom att sprida ut dem över inte bara lördagar utan också flera vardagar kunde man bättre anslå tillräckligt med tid för varje förrättning och ge den avlidna en värdig hantering.

Den tekniska utvecklingen i fråga om kylförvaringsutrymmen för avlidna har lett till att långa förvaringstider inte upplevs som ett problem. Även här handlar det dock om en värdig hantering av den avlidna. Om tidpunkten för begravningen fördröjs kan det dessutom leda till att även kylförvaringskapaciteten överbelastas.

Arrangemangen för jordfästning och begravning eller kremering kräver ofta åtgärder av olika aktörer och samarbete mellan församlingarnas olika uppgiftsområden. Frågan förutsätter även en kulturell förändring så att man betonar att begravningsarrangemang som sker utan dröjsmål utgör en aspekt av hedrandet av den avlidnas minne. För att lyckas med detta krävs det att användningen av lokalerna och personalens uppgifter organiseras och sammanjämkas samt, bland annat, möjlighet att ordna förrättningar under flera olika vardagar. Om en anhörig som har hand om begravningsarrangemangen föreslår att jordfästningen ska ske först efter till exempel en månad efter dödsfallet, kan församlingen genom diskussion försöka få till stånd en överenskommelse om att hålla

förrättningen tidigare. Huvudregeln är att man i fråga om de praktiska begravningsarrangemangen bör undvika onödiga dröjsmål. Ibland krävs det också att man skapar ny gemensam praxis som gäller flera församlingar. Dröjsmål borde inte ske på grund av orsaker som beror på församlingen.

I församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna bör diskussioner om måluppställningen och den gemensamma synen föras med alla dem vars uppgifter relaterar till åtgärder i anslutning till jordfästningar och begravingar. På lång sikt kommer antalet begravingar att öka i synnerhet i regioner med inflyttningsöverskott, vilket måste beaktas när resurser allokeras.

Närmare information om detta cirkulär ges per e-post av fornamn.efternamn@evl.fi:
Sakkunnig Terhi Paananen (gudstjänst, kyrkliga förrättningar)
Markanvändningschef Harri Palo (begravningsverksamhet)

Kyrkostyrelsen

Pekka Huokuna
kanslichef

Petri Määtä
ecklesiastikråd

ISSN 1797-0334